

Új látásmód, modern technikával

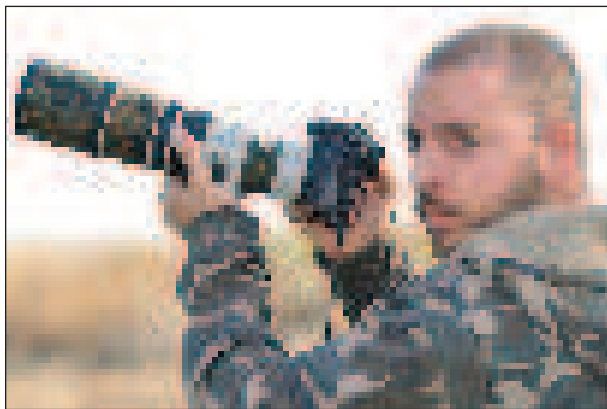
Beszélgetés Forster Ádám természetfotóssal

– Ma, az apró gyermektől az idős emberig, mindenkire és mindenhol zúdul a képi információ. Ennek ellenére nem mondható, hogy beteltünk volna a látványokkal. Közöttük is alighanem a természet rejtett megnyilvánulásait megmutatókra áhítozunk legjobban.

Tudjuk, a barlanglakó, faszénnel, agyaggal, kovakővel sziklafalra képet varázsoló őselődünk volt a legelső természetábrázoló képalkotó, de nem tudjuk, csak sejtjük, hogy miért. Egy modern ember, például ön, miért követi az ősi példát? Mi vezérli, mi kényszeríti, hogy megörökítse a természetet?

– A természet csodája nem fogható semmi máséhoz. Azért nem, mert az ember minden korban a természetet próbálta ábrázolni és utánozni az előrelépéshez. Nagy csodálója vagyok bolygónk természeti sokféleségének, ahol minden tökéletes és mindennek oka van. Ez a legtöbb elvárosiasodott ember számára nagyon távolinak tűnik, pedig a természet csodája körülvesz minket, csak észre kell venni. Ennek a megmutatása, és ezáltal az emberek természethez való viszonyulásának megváltoztatása az, ami vonz a természetfotózáshoz.

– A természetfotózás hőskorának alkotói most lehetnek nagyapai, dédapai korban.

„Képeimmel próbálok eltérni az általános, megszokott látásmódtól”

Gyakran hallunk róluk igazságtalanul lebecsülő véleményeket. Ön hogyan vélekedik erről? Tényleg nem érdemelnek semmi elismerést, tiszteletet? Kiket ismer egyáltalán az „öreg természetfotósok” közül?

– Mivel nem foglalkozom régóta a természetábrázolással, így nem is ismerek túl sok „nagy öreget”, akik kitaposták az utat előttünk. A számomra legnagyobb inspirációt nyújtó szegedi fényképész Molnár Gyula, akivel nagyon jó viszonyt ápolok. Országos viszonylatban pedig Szekeres János és Imre Tamás azok, akiktől nagyon sokat tanultam. Továbbá az egyik legnagyobb példaképem és barátom Daróczi

Csaba, aki nem „öreg”, de eredményei és a rám gyakorolt hatása miatt ide sorolnám.

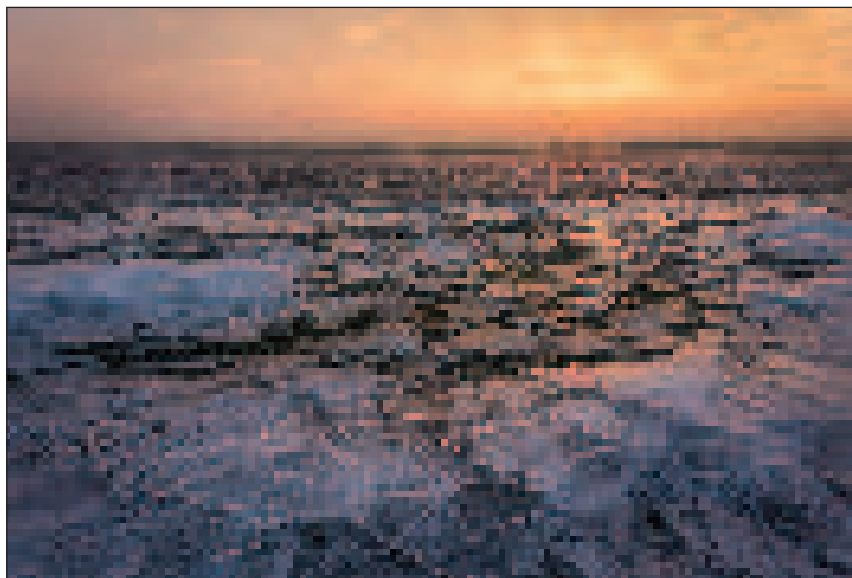
– Sokan azt hiszik, a természetfotós kizárólag az ad hoc események kiszolgálójátölti. Sikere csakis a reagálás gyorsaságán múlik. Ezzel szemben a képzőművészetek nagyjai úgy vélekednek, hogy a kompozíciónak először a fejben (agyban) kell megszületnie, és csak ezután kerül sor a megörökítésre. Az előző kérdésben szóba hozott fotós elődökre is az volt a jellemző, hogy mindig körülményesen komponáltak. Sok-sok aprólékos megfigyelés után nyomták csak meg a kioldógombot. A digitális korszak mintha elvetné az aprólékos komponálás elveit. Olvastam, hogy az egyik (külföldi) természetfotós

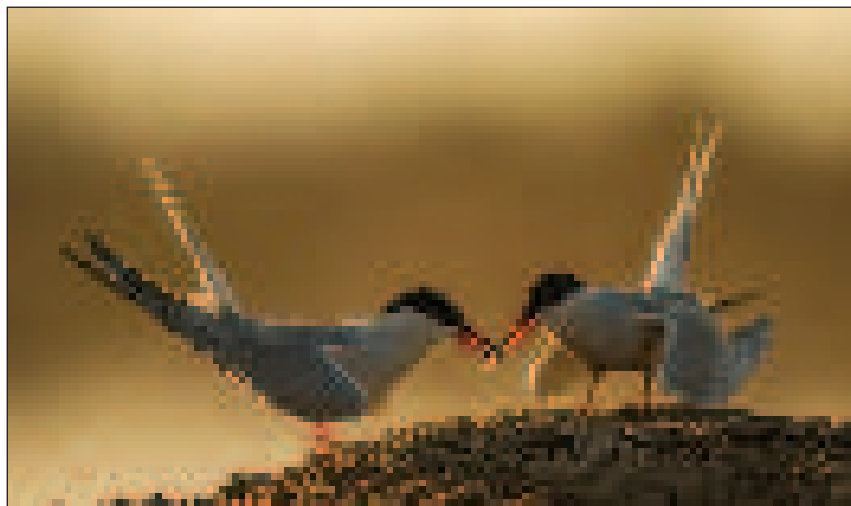
saját tapasztalata szerint több ezer felvételére jut egy kimagasló. Mintha a képkészítés próbaszerencse játék dolga lenne. Azelőtt erről szó sem lehetett. Az ön esetében mi a helyzet?

– A legjobb képek először fejben készülnek el. Utána próbálok megvalósítani azokat, de ez sok esetben nem sikerül vagy legalábbis nem úgy és nem akkor, amikor tervezte az ember. Ilyenkor kell tudni újratervezni. Ahogy Daróczi Csaba szokta mondani, vannak talált és kitalált képek. Jó példa erre, hogy amikor egy téli este a Balaton-parton sétáltam, pihenő szárcsákra lettem figyelmes a jégen. Elképzeltem magamban, hogy a reggeli napkoronggal összekomponálom majd a madár-csoportot. Reggel aztán ki is mentem a partra, még napkelte előtt, de módosítani kellett a terven, mert se szárcsák, se jégpáncél nem volt. Az időjárás ugyanis megváltozott az éjszaka. Ekkor készült egyik kedvenc tájképem, a „Magyar jeges tenger” című, amely akár Izlandon is készülhetett volna.

– Úgy látom, az ön díjnyertes képe, ami a naturArt az Év Természetfotósa pályázatán a Természet Világa különdíját nyerte, bizonyítja, hogy általában van a képi ideálja is. Más szóval: új stílus van születőben. Esztétikai normáit ugyan még sehol sem foglalták össze, de a gyakori megmérettetések bírálói igyekeznek megfogalmazni elvárásukat. Eszerint: „...Egy természetfotó attól válik kiemelkedő alkotássá, ha a téma megvalósítása alapvetően egyéni ötleten alapul, ha az alkotó olyan nézőpontot választ, ami már önmagában is szokatlan, ha a kép kompozíciója, szerkezete nem sablonokra épül, ha színvilága nem mindennapi és erősíti a kép mondanivalóját. Legfőképpen akkor lesz valóban értékes, ha nem, vagy nehezen megismétel-

Magyar jeges tenger

Nászajándék

hető! Meghatározónak számít a kép megpillantása láttán létrejövő első találkozás élménye. Egy igazán jó természetfotónak ugyanis már az első alkalommal hatnia kell, érezni kell rajta az egyediséget, a pillanat varázsát...” Ön miként igyekszik megfelelni ezeknek az elvárásoknak?

– Szabadidőmet többnyire a fotózással töltöm. Amikor nem érek rá a természetet jámi, akkor szoktam elgondolkodni az új, még nem látott képeken, technikákon és trükkökön. Képeimmel megpróbálok eltérni az általános, megszokott látásmódtól. Ez bizonyos szinten kockázat is, mert sok olyan próbálkozás van, ami nem éri el a várt hatást. – *A természet fotózása bensőséges természetismeretet követel. Amit megkönnyít-*

hetnek ugyan az iskolai tanulmányok, de önmagukban elégtelenek hozzá. Saját példájából kiindulva, hogyan fejleszti ezt az elmélyült, már-már intim tudást?

– Számomra a természet a legfontosabb dolog, esztétikus megőrkítése csak másodlagos. Ezt a természetszeretetet édesapámtól örökölttem, mert már kis koromban is a fő érdeklődési köröm volt. Nem bírtam elviselni a természet pusztítását, amit az ember művel, ami a mai napig sem változott. A tudásomat leginkább szakkönyvekből bővitem, mert az interneten nagyon felületes információk vannak, és sokszor tévesek is.

– *A természetfotózás hőskorában úgyszólván minden körülmény a megőrkítést akadályozta vagy nehezítette. Sokan úgy gondol-*

ják, a technikai fejlődés jóvoltából már szinte gyerekjáték egy jó fotó elkészítése. Igaz ez? Mi az, ami manapság megnehezíti a természetfotós dolgát?

– Az biztos, hogy a technika kezelése sokkal könnyebb lett, de ez nem jelenti, hogy könnyű a modern gépek profi használata. Az egyre bővülő szakmában a legnagyobb nehézség továbbra is olyat alkotni, amivel ki lehet tűnni a sok-sok fotós közül.

– *A természetfotós társadalom egy része féltékenyen őrzi szakmai titkait. Mások viszont önzetlenebbek. Mi a véleménye: melyik a célravezetőbb magatartás?*

– Szerencsére, ismerőseim nagy része inkább az önzetlenség tábort erősíti. Persze ismerek olyanokat is, akik nem hajlandók válaszolni az állandóan felmerülő kérdésekre: Hol? Mivel? Hogyan készült? Én azt valom, ha másnak segítesz jobb képeket készíteni, az téged is további fejlődésre készítet.

– *Nyilatkozataiból tudjuk, hogy az élővilágon belül a madarak a kedvencei. Szeged, az ön városa olyan neves ornitológusokról is híres volt, mint Beretzk Péter és Csizmazia György. Vagy a sérült madarakat gyógyító házaspár, Mihály László és Ooppelcz Éva munkássága is feledhetetlen. Befolyásolta-e ezen személyek híre-neve érdeklődését?*

– Nagyon büszke vagyok arra, hogy ilyen nagynevű ornitológusok nyomdokaiban madarászhatok, de hatással nem igazán voltak rám, mert mint mondtam, az élővilág imádata már egész kis koromban megvolt, és ez terelgette az utamat a természet-ábrázolás felé.

– *Van olyan, aminek a megőrkítése további célkitűzései között szerepel?*

– Nagyon sok ilyen van, de ezek általában olyan képek, amelyek elkészítéséhez több tényező is szükséges, többek között az, hogy nekem is a helyszínen kell lennem, ami ritkán jön össze. Emiatt ezek a felvételötletek csak nagy szerencsével és sok kitartással készülhetnek el.

– *Végezetül egy kis bulvár-csemege arról a furcsa egybeesésről, amit aközben „fedeztem fel”, amikor erre a beszélgetésre készülttem. Van egy viszonylag híres XIX. századi névrokona: Adam Forster, aki viszont eredetileg Carl August von Wiarda néven nevezte magát (fríz név). Kettejük közötti közös vonás az is, hogy Adam Forster is a természet megőrkítésén fáradozott, ám ő még grafikában és festményeken. Nevéhez fűződik a Dél-afrikai Fokföld, illetve az ausztráliai Sydney környékének botanikai feldolgozása. Tudott róla?*

– Nem hallottam még róla, de a botanika engem is mindig elkápráztat, és fotózni is nagyon szeretem a virágokat, a fákat. Leginkább hazai orchideáink és egyéb védett növényeink tartoznak a kedvelt témáim közé.

Tatooini napkelte

Az interjút készítette: SZILI ISTVÁN